

Posudek vedoucí práce k obhajobě magisterské práce

Jméno autora práce: Bc. Lea Martoňáková

Název práce: Škola zotavenia ako jeden z prístupov v starostlivosti o ľudí s duševným ochorením. Rôzne modely škôl zotavenia.

Vedoucí práce: PhDr. Eva Dragomirecká, PhD.

Téma práce je pro sociální práci vysoce aktuální. Péče o lidi s duševním onemocněním vstoupila i u nás díky nedávným systematickým změnám do fáze rehabilitace. Opustila tím dosavadní medicínský model a na psychiatrické rehabilitaci se podílejí ve značné míře i sociální pracovníci.

V teoretické části autorka připomíná hlavní etapy vývoje psychiatrické rehabilitace, její charakteristické rysy (např. práci s nadějí, nalezení smysluplných činností a aktivní zapojení klienta) i její základní principy tak, jak byly formulovány před téměř 40 lety, kdy se v USA a západní Evropě psychiatrická rehabilitace etablovala. Definuje a popisuje termín „psychosociální rehabilitace“ zavedený koncem 90. let WHO proto, aby se zdůraznilo soustředění na sociální fungování, nikoli na nemoc. Dále je do teoretické části zahrnuto vymezení cílové skupiny, charakteristika komunitní práce a přehled forem psychosociální rehabilitace včetně dalších složek práce s lidmi s duševním onemocněním, jako je case management, asertivní komunitní péče či krizová intervence. Popisuje model péče CARE, který se uplatňuje v české komunitní péči díky nizozemským odborníkům, kteří zde komunitní péči pomáhali zavádět. Tento komplexní přístup přesahuje původní zaměření rehabilitace, kterým je napravit nedostatečné sociální fungování: jeho cílem je recovery (zotavení). Autorka přehledně představuje přístup a principy práce, které se tímto pojmem označují. Oceňuji mimo jiné, jak dobře pracovala s českými a zahraničními zdroji, což nebývá u zcela nových témat jednoduché. Zaměřila se na školy zotavení, které se rozvíjejí v evropských zemích, včetně podoby školy zotavení v ČR. Školy zotavení vycházejí z rovnoprávného a aktivního zapojení klientů do práce na jejich zotavení. Proto „škola“, protože člověk s onemocněním je zde aktivním studentem i učitelem, nikoli předmětem péče. Součástí teoretické části je také podkapitola věnovaná roli a kompetencím sociálního pracovníka v komunitních týmech péče o duševní zdraví.

Zařazená témata jsou relevantní a důkladně zpracovaná.

Záměrem empirické části bylo provést první zhodnocení zkušeností pracovníků i účastníků s touto novou metodou. Autorka se zaměřila na přínosy i rozdíly proti dosavadním metodám práce. Zvolená kvalitativní technika sběru dat (polostrukturované rozhovory) odpovídá zvolenému cíli.

Počet absolventů (peer lektorů) školy zotavení v ČR je zatím nízký a získat respondenty představovalo době pandemických opatření značný problém. Autorka neuspěla ani se snahou získat respondenty z Norska, navzdory veškeré aktivitě. Výzkumný cíl se tak omezil na hodnocení české školy zotavení se zapojením 6 peer lektorů (lidí s duševním onemocněním) a 4 pracovníků. Výsledky potvrzují naplnění cílů této intervence z pohledu účastníků (rovnocenné postavení pozitivně ovlivnilo jejich zotavování se) i pracovníků. Je zjevné, že jde o pionýrská pracoviště, která metodu zavádějí a

pracovníci jsou kvalitně připraveni. Není proto překvapující, že výsledky šetření nepřinesly poznatky o bariérách či rizicích v zavádění této metody.

Celkové hodnocení: Práci považuji za přínosnou a kvalitní. Podle mého názoru naplňuje náležitosti diplomové práce a neobsahuje faktické, metodické nebo jazykové chyby. Předkládanou práci doporučuji k obhajobě a v závislosti na průběhu obhajoby navrhuji hodnocení **v ý b o r n ě**.

Vzhledem k tomu, že téma „recovery“ je v české literatuře dosud víceméně nezpracované, doporučuji publikovat zkrácenou verzi ve Fóru sociální práce.

Otázky pro obhajobu: Jaké podmínky považujete za důležité při zavádění škol zotavení do praxe? Lze předpokládat nějaké bariéry či rizika?

12.6.2021

PhDr. Eva Dragomirecká, PhD.